

Valtuutettu Jonna Meron ym. valtuutettujen aloite vaikutusten arvioinnin laajemmasta huomioimisesta päätösesityksissä

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025 § 135
1301/00.01.03/2025

Valtuutettu Jonna Mero jätti seuraavan aloitteen:

Yhteiskuntien toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti monimutkaisemmaksi ja vaikeammin ennakoitavaksi. Maapallon elinkelpoisuuden heikentyessä varautumisen merkitys kasvaa – mutta varautuminen edellyttää ymmärrystä siitä, mihin ja miksi varaudutaan. Kuntien päätöksenteossa tämä tarkoittaa kokonaisvaltaista vaikutusten arviointia, jossa huomioidaan päätösten sosiaaliset, taloudelliset, ekologiset ja hyvinvointiin liittyvät seuraukset.

Kuntaliitto suosittelee, että kunnissa tehdään päätösesityksiin kattava vaikutusten arviointi, mutta käytännössä arviointi jää monin paikoin ohueksi tai se puuttuu kokonaan. Tämä kaventaa mahdollisuuksia käydä arvopohjaista ja läpinäkyvää keskustelua päätösten vaikutuksista. Kun päättäjillä on käytössään riittävästi tietoa eri vaihtoehtojen seurauksista, voidaan tehdä perustellumpia ja kauaskantoisempia ratkaisuja.

Demokraattisen päätöksenteon kannalta on ongelmallista, jos päätöksiä tuodaan päättäjien käsittelyyn viime hetkellä, ilman mahdollisuutta perehtyä vaihtoehtoihin ja niiden vaikutuksiin. Nykyisellä esityslistojen julkaisuaikataululla tämä johtaa usein siihen, että päätöksiä hyväksytään ”varmuuden vuoksi” pohjaehdotuksen mukaisesti, vaikka vaihtoehtoiset ratkaisut voisivat palvella kuntalaisten etua paremmin. Lisäksi valmistelun keskittyminen harvoille henkilöille heikentää avoimuutta ja kuntalaisten mahdollisuutta saada tietoa ja osallistua keskusteluun.

Jotta päätöksenteko olisi aidosti demokraattista ja tietoon perustuvaa, tulee valmistelun ja päätöksenteon tueksi tuoda näkyviin päätösten eri vaihtoehdot ja niiden vaikutukset. Tämä edistäisi sekä avoimuutta että arvopohjaista keskustelua päätöksenteossa.

Esitän, että

Raision kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että:

1. Päätösesityksiin sisällytetään kaupungin ohjeistuksen mukainen vaikutusten arviointi, jossa tuodaan esiin päätöksen sosiaaliset, taloudelliset, ympäristölliset ja hyvinvointivaikutukset.
2. Päätösesitykset laaditaan siten, että päättäjillä on valittavana vähintään kaksi vaihtoehtoa ratkaisua, joista molempiin sisältyy vaikutusten arviointi.
 - Mikäli vaihtoehtoisia esityksiä ei ole mahdollista laatia, päätösesityksessä tulee selkeästi kuvata, mikä vaikutus on päätöksen hyväksymisellä ja mikä sen hylkäämisellä.
3. Valmistelun avoimuutta lisätään siten, että päätösten taustoituksia ja valmistelun eri vaiheita avataan julkisesti kuntalaisille esimerkiksi kaupungin verkkosivuilla tai muissa viestintäkanavissa.

Jonna Mero ja Vihreä valtuustoryhmä

Raisiossa 10.11.2025

Venla Käyhkö
Niko Dahlgren
Anneli Kivijärvi

Kristiina Engström
Mari-Johanna Vähäsarja
Tuija Aso

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.